

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
ім. Г. Е. ВЕЙНШТЕЙНА**

ТЕЗИ

**II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
ПОГЛЯД МОЛОДІ»**

**2 – 3 КВІТНЯ 2020 р.
м. Одеса**

Науковий керівник – к.е.н., доц. Ступницька Т.М.

Література:

1. Бланк, І.А. Фінансовий менеджмент: учбовий курс. 2-ге видання., доп. К.: Ніка-Центр, 2004. 656 с
2. Загальні вимоги до фінансової звітності НП(С)БО 1, затверджене Наказом Міністерства фінансів України № 73 від 07 лют. 2013 р. за станом на 23.07.2019 р. / Верховна Рада України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 20.03.2020 р.)
3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій за станом на 29.10.2019 р. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення: 20.03.2020 р.)
4. Зелінський Т.О., Назарова І.Я Облік і аудит необоротних матеріальних активів підприємства: методика і організація.
URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/18011/1/Зелінський%20Т.О.%20ОІСм-21.pdf> (дата звернення: 16.03.2020 р.)
5. Мішура В. Б., Спіцин А. Є Еволюція поняття, класифікація та економічна сутність основних засобів // Научний вестник ДГМА, 2017. 154 с (дата звернення: 20.03.2020 р.)
6. Андрійчук Ю.А., Карпенко Ю.В. Сутнісні характеристики необоротних активів підприємства.
URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/43841/2/2017n875_Andreychuk_Y_A-The_essential_characteristics_13-17.pdf (дата звернення: 16.03.2020 р.)

ВИЗНАЧЕННЯ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Накорик А.В., студ. СВО «Бакалавр», ф-ту ЕБіК

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Від початку формування ринкових відносин в Україні і донині існує чимало актуальних нерозв'язаних питань, пов'язаних з обліком дебіторської заборгованості. Це обумовлює перегляд нормативних актів і регламентуючих документів, пошуку нових шляхів удосконалення організації та методики розрахунків з дебіторами. Питання дебіторської заборгованості є досить актуальним, адже фінансовий стан підприємства значною мірою залежить саме від наявності та ефективного управління цим видом заборгованості.

Дебіторська заборгованість є одним з основних активів підприємства, інформація про її розмір, стан та строки погашення є важливою у прийнятті управлінських рішень, тому ефективне управління дебіторською заборгованістю здатне підвищити рівень рентабельності та прибутковості підприємства.

Сучасні умови господарювання вимагають вирішення цілого ряду облікових проблем. Зокрема, це є теоретичні і методичні аспекти класифікації та відображення заборгованості в системі рахунків бухгалтерського обліку, невизначеність обліку простроченої і безнадійної дебіторської заборгованості

та її рефінансування, аналіз заборгованості та автоматизація бухгалтерського обліку взаєморозрахунків.

Питання визначення дебіторської заборгованості розглядаються у працях таких вчених, як Бутинець Ф., Бріхгем Є., Бланк І.А., Мороз А., Лінніков В., Макаров В., Білоусов М., Дембінський М., Золотогоров В., Сурніна К., Черненко Л., Федорченко О., Лігоненко Л., Орлова В., Кияшко О. та ін.

Сутність дебіторської заборгованості була предметом дослідження вчених з давніх часів.

Є.Є. Сіверс (1852 – 1917 рр.), відомий як автор теорії обміну (мінової теорії), суть якої полягає у тому, що в основі подвійного запису лежить обмін благами. Залежно від розподілу цінностей, Є.Є. Сіверс дає класифікацію розрахункових рахунків: «Позитивні, або чужі обіцянки платежу, подібно до цінностей речових, є складовими частинами вкладених в господарство капіталів, але, на відміну від них, вони виражають лише право на цінності, що знаходяться тимчасово в чужому володінні; а негативні, або власні обіцянки платежу складають позиковий капітал і виражають, що в числі цінностей, що знаходяться у власному володінні, тимчасово є цінності, що належать іншим господарствам і право на яких, у свою чергу, мають ці останні» [18].

А.З. Попов (1904 р.) харківський вчений-теоретик, дебіторську заборгованість називає «боргом на користь підприємства» і визначає як «ту чи іншу частину господарських засобів підприємства, що вибула зі складу даного підприємства і перебуває у фактичному розпорядженні інших підприємств, виконуючи там роль капіталу» [17].

С.І. Корецький (1926 р.) трактує поняття «дебіторська заборгованість»: «взаємовідносини двох осіб, що укладають угоду, можна подати латинськими термінами: «дебет» (винен) і «кредит» (вірити комусь). Так, у разі, коли особа, яка позичає комусь кошти, вірить – це кредит, і тоді вона іменується кредитором, особа ж, яка одержує позику, стає винною – це дебет, і тоді вона іменується дебітором» [6].

Підходи до трактування сутності дебіторської заборгованості в сучасній економічній літературі наведені в табл. 1.

Аналіз підходів до визначення дебіторської заборгованості в економічній літературі дозволяє зробити висновок про відсутність єдиного підходу до її трактування.

Таблиця 1 – Підходи до трактування сутності дебіторської заборгованості в економічній літературі*

Автор	Сутність дебіторської заборгованості
Белозерцев В.С.	Грошове вираження результату вимушеної або заздалегідь запланованої господарсько-економічної операції кредитного характеру з контрагентами (юридичними або фізичними особами), що мала місце у минулому та борг за неї може бути достовірно визначений, узгоджений з контрагентом та сплачений підприємству у майбутньому, а в поточний момент відображений у балансі підприємства як актив.
Бланк І.А.	Сума заборгованості на користь підприємства за наданий ним комерційний кредит, споживчий кредит, а також за попередню оплату продукції, що купується
Боді Зві, Мертон Роберт	Визначає її як «рахунки до отримання», зазначає, що це та сума, яку покупці продукції повинні виплатити корпорації (підприємству).

Автор	Сутність дебіторської заборгованості
Бріхгем Є.	Суми, очікувані до надходження від клієнтів за вже продані товари.
Бутинець Ф.	Сума заборгованостей підприємству на певну дату.
Голов С.Ф.	Фінансовий актив, що є контрактним правом однієї сторони отримати гроші й узгоджується з відповідним зобов'язанням сплати іншої сторони.
Дембінський М.	Кошти в незакінчених розрахунках, або дебіторська заборгованість, яка становить заборгованість інших підприємств, організацій і окремих осіб даному підприємству.
Дубровська Є.В.	Неоплачені юридичними та фізичними особами товари (роботи, послуги) та/або вилучені кошти з кругообігу підприємства, що мають документальне підтвердження, яке надає право на отримання боргу у вигляді грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів
Барт Едвардс	Використовує поняття «дебіторська заборгованість», суто як термін обліку
Золотогоров В.	Сума боргів, які належать підприємству, організації, установі, підприємцю від фізичних або юридичних осіб у результаті господарських відносин з ними.
Кияшко О.М.	Сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату, що виникла в результаті минулих подій, яку кредитор має право вимагати відшкодувати
Кірейцева Г.Г	Складова оборотного капіталу, яка є комплексом вимог до фізичних чи юридичних осіб щодо оплати товарів, продукції, послуг.
Лищенко О.Г.	Фінансовий актив, який є контрактним правом отримувати грошові кошти або цінні папери від іншого підприємства.
Лігоненко Л.О.	Включені до майна підприємства його майнові вимоги до інших осіб, що є його боржниками в правовідносинах, які виникають за різних обставин
Лінніков В.	Заборгованість юридичних або фізичних осіб, що виникла в процесі господарської діяльності певного підприємства, організації чи установи.
Макаров В., Білоусов М.	Кошти в розрахунках, що, на думку авторів, становлять борги інших підприємств або осіб даному підприємству.
Мороз А.	Сума боргів, що належать підприємству, організації, установі від юридичних осіб і виникають у процесі господарської діяльності підприємств, організацій, установ.
Орлова В.К.	Сума заборгованості юридичних або фізичних осіб, котрі в результаті минулих подій заборгували підприємству грошові кошти, їх еквіваленти або інші активи
Стоун Д., Хітчинг К.	Сума боргів, які винні підприємству юридичні або фізичні особи та які виникли у результаті господарських взаємовідносин з ними. а сама дебіторська заборгованість має назву «рахунки до отримання»; дебіторська заборгованість має назву «рахунки до отримання», а дебітори – це особи, які винні гроші за товари і послуги, вже одержані, але не оплачені ними
Сурніна К.С.	Майно (матеріальні ресурси), що не оплачені контрагентами, або готівка, що вилучена з кругообігу оборотних засобів
Федорченко О.Є.	Сума боргів юридичних і фізичних осіб підприємству в готівковій та безготівковій формах, яка виникає внаслідок господарських операцій, що відбулися в результаті минулих подій та підлягають погашенню у майбутньому
Черненко Л.В.	Права (вимоги), що належать продавцю (постачальнику) як кредитору на повернення боргів платниками та фінансовий ресурс, що тимчасово вилучений з кругообігу і підлягає поверненню в майбутньому

* складено автором на підставі джерел [1-5, 7-16,19-22]

Таким чином проведений аналіз підходів до визначення дебіторської заборгованості дозволяє зробити висновок про відсутність єдиного підходу до її трактування як в економічній літературі. В економічній літературі має місце наявність великої кількості підходів то трактування визначення дебіторської заборгованості, але при цьому не змінюється її суть. Дебіторська заборгованість здебільшого визначається як сума боргу підприємству від інших дебіторів, яка утворюється у процесі господарської діяльності. Тобто для виникнення дебіторської заборгованості необхідно, щоб підприємство здійснювало господарську діяльність, а також здійснювало розрахунки з іншими підприємствами або фізичними особами.

Науковий керівник – к.е.н., доц. Ступницька Т.М.

Література:

1. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студ. спец. „Облік і аудит” вищих навчальних закладів / за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. 8-е вид., доп. і перероб. Житомир: ПП „Рута”, 2009. 912 с.
2. Белозерцев В. Щодо товарного кредиту та дебіторської заборгованості на підприємстві // Економіст., 2009. №11. С. 23-28.
3. Бланк И. А. Управление активами и капиталом. К. : Ника-Центр, Эльга, 2003. 448 с
4. Боді Зві, Мертон, Роберт. Фінанси: навч. посіб. / Боді Зві, Мертон, Роберт; пер. с англ. М.: Видавн. Дім «Вільямс», 2000. 592 с.
5. Брігхем Євхен. Основи фінансового менеджменту / Брігхем Євхен; пер. з англ. К.: Молодь, 1997. 1000 с.
6. Бугай В., Головка Н. Управління дебіторською заборгованістю підприємства // Держава і регіони. 2007 № 1 С. 60–63..
7. Голов С.Ф., Костюшенко В.М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарії: практ. посіб. К.: Лібра, 2001. 670 с.
8. Дубровська Є.В. Дослідження сутності поняття «Дебіторська заборгованість» // Вісник Сумського державного університету. Сер. Економіка. Суми: СумДУ, 2009. № 2. С. 202-205.
9. Барт Эдвардс. Руководство по кредитному менеджменту / Э. Барт. М.: Москва, 1994. 400с.
10. Золотогоров В.Г. Энциклопедический словарь по экономике. Мн.: Польша, 1997. 571 с.
11. Кияшко О. М. Облік та аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємством : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.09. Київ, 2011. 21 с
12. Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент / за ред. проф. Г.Г. Кірейцева. К.: ЦУЛ, 2002. 469 с.
13. Лищенко О.Г., Бескота Г.М. Аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємством // Держава і регіони. Запоріжжя: Гуманіст. Ун-т «Запоріж. ін-т держ. та муніцип. упр.», 2009. №1. С. 114-117.
14. Лігоненко Л.О., Новікова Н.М. Управління дебіторською заборгованістю підприємства: навч. посіб. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. 275 с.
15. Орлова В. К., Орлов М. С., Хома С. В. Фінансовий облік навч. підруч. 2-ге вид., доп. і переробл. К. : Центр навчальної літератури, 2010. 510 с.
16. Подолянюк, Р. В. Актуальні проблеми обліку дебіторської заборгованості // Управління розвитком. 2012. № 4 (125). С. 114-116. URL: http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Uproz/2012_4/u1204pod.pdf (дата звернення 16.03.20р.)
17. Попов А.З. Основы счетоводства // Вопросы в счетном искусстве. 1904. № 1–2. С. 5–9.
18. Скоробогатова В.В. Історичний аспект формування сутності поняття “активи” // Вісник ЖДТУ. 2011. № 4 (58). С.139-141.
19. Стоун Д. Бухгалтерський учет и финансовый анализ / Д. Стоун, К. Хитчинг; пер. с англ. Ю.А. Огибин , Г.А. Огибин. М.: Сирич, 1998. 302 с.

20. Сурніна К. С. Удосконалення обліку дебіторської і кредиторської заборгованості промислових підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.06.04 / наук. кер. О.С. Бородкін. Луганськ, 2002. 19 с.
21. Федорченко О. Є. Облік і аналіз розрахунків з дебіторами (на прикладі текстильних підприємств легкої промисловості): автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.09: захист: 07.05.2009 / наук. кер. В.І. Єфіменко. Київ, 2009. 23 с.
22. Черненко Л. В. Управління дебіторською заборгованістю в аграрних підприємствах: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.04: захист: 26.02.2008 / наук. кер. А.Г. Борщ. К., 2008. 29 с.
23. Банківська енциклопедія / за ред. А. М. Мороза, допов. і переробл. К.: Ельтон, 2013. 328 с.
24. Скоробогатова В.В. Історичний аспект формування сутності поняття “активи” // Вісник ЖДТУ. 2011. № 4 (58). С.139-141.

КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАПАСІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Разінін Я.О., студ. СВО «Бакалавр», ф-ту ЕБІК

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Запаси є найбільш важливою і значною частиною активів підприємства. Вони займають особливе місце у складі його майна, а також у виробничій сфері та у торгівлі і відносяться до оборотних активів.

В бухгалтерському обліку під запасами розуміють активи, які використовуються для подальшого продажу, споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством [1]. Це придбані або самостійно виготовлені вироби, які підлягають подальшій переробці на підприємстві. У процесі виробництва виробничі запаси використовуються неоднаково. Деякі з них повністю споживаються у технологічному процесі (сировина і матеріали), інші – змінюють тільки свою форму і розмір (мастильні матеріали, фарби), треті – входять до складу виробу без будь-яких змін (запасні частини), четверті - лише сприяють виготовленню виробів, але не включаються до їх маси або хімічного складу (МШП).

Дослідженням сутності та класифікації виробничих запасів займалися такі вчені, як Ф.Ф. Бутинець, І.А. Бланк, П.С. Безруких, В.М. Бойко, А.Б. Борисов, В.П. Завгородній, М.С. Пушкар, В.Г. Швець, В. Сонько, В.В. Ковальов, А.А. Оглобін, Р.В. Кружкова, В.А. Даснічева, Р.Б. Чейз, Н.Дж. Еквілайн, Р.Ф. Якобс та інші.

У бухгалтерському словнику даються такі визначення виробничих запасів:

- а) це сукупність всіх матеріалів, які має підприємство;
- б) це придбані або самостійно виготовлені вироби, які підлягають подальшій переробці на підприємстві;
- в) це частина оборотних засобів на підприємстві, ще не залучених до процесу виробництва і таких, що не надійшли на робочі місця;

- Наукові керівники – к.е.н., доц. Маркова Т.Д.
ст. викладач Пчелянська Г.Б.
17. КЛАСИФІКАЦІЯ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА:
ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ
Квашенко А. Ю., студ. СВО «Магістр», ф-ту ЕБіК
Одеська національна академія харчових технологій 37
Науковий керівник – к.е.н., доц. Ступницька Т.М.
18. ВИЗНАЧЕННЯ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ:
ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ
Накорик А.В., студ. СВО «Бакалавр», ф-ту ЕБіК
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса 40
Науковий керівник – к.е.н., доц. Ступницька Т.М.
19. КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАПАСІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ
Разінін Я.О., студ. СВО «Бакалавр», ф-ту ЕБіК
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса 44
Науковий керівник – к.е.н., доц. Ступницька Т.М.
20. ПРИЧИНИ І НАСЛІДКИ ІНФЛЯЦІЇ В УКРАЇНІ
Чебан Д.О., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса 48
Науковий керівник – к.е.н., доц. Тарасова О.В.
21. ПЛАТІЖНІ КАРТКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ БЕЗГОТІВКОВИХ
РОЗРАХУНКІВ
Малиновська О.В., студ. СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса 50
Науковий керівник – к.е.н., доц. Тарасова О.В.
22. БУХГАЛТЕРСЬКА АМОРТИЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЗА
ПОДАТКОВИМ МЕТОДОМ
Гуцулюк А.С. студ. СВО «Магістр» факультету «ЕБіК»
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса 52
Науковий керівник: д.е.н., доц. Мельник Ю.М.
23. ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ
Мухина Ю.В, студ. СВО «Магістр» факультету ЕБіК
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса 53
Науковий керівник: д.е.н., доц. Мельник Ю.М.
24. ДОХОДИ ПІДПРИЄМСТВА, ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ВИДИ
Негруца С.С., студ. СВО «Магістр» факультету «ЕБіК»
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса 56
Науковий керівник: д.е.н., доц. Мельник Ю.М.
25. АНАЛІЗ ДИНАМІКИ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ
Студ. СВО «Бакалавр» економічного відділення Магденко О.І.,
Одеський технічний коледж
Одеської національної академії харчових технологій, м. Одеса 57
Науковий керівник: ст.викл. Магденко С.О.